

עניינים תוכן

מבוא	2
פרק ראשון : אמצעי מבע ודינמיקה קולנועית.....	3
עלילת הסרט	3
פרק שני : חומרי מציאות.....	6
פרק שלישי : כוונת אמירה אידיאות בסרט	10
דיון וסיכום	15
ביבליוגרפיה	17

מבוא

עבודה זו זה תבקש לנתח את הסרט "פרספוליס" אשר יצא לאקרנים בשנת 2007.

הסרט מבוסס על סדרת הרומנים הגרפיים פרי עטם של מרג'אן סטראפי. עלילת הסרט עוקבת אחר הילדות והנעורים של הגיבורה, מרג', בצל המהפכה האיראנית על רקע המלחמה הקשה שהתחוללה אז בין איראן ובין עיראק (2). הסרט זכה להצלחה רבה באירופה וארצות הברית והוא נחשב לכזה אשר מנתח את המגמות אשר קורות באיראן על רקע המהפכה.

איראן של ימי המהפכה שינתה את האופי של החברה בנוסף לשינויים שלטוניים של דרך קבלת ההחלטות באיראן. המציאות החברתית החדשה של איראן לאחר המהפכה שינתה לא רק את הדרך שבה המזרח התיכון צריך להתמודד עם האתגרים החדשים, אלא גם את הדרך שבה החברה האיראנית עצמה מתקיימת. גורמים רבים בחברה האיראנית לא שמחו מהמהפכה הדתית של שעברה על המדינה והם קיוו כי השלטון המושחת של השאה יוחלף בשלטון דמוקרטי בעל מאפיינים סוציאליסטים אשר יטיב עם העם ולא יקשה עליו עוד יותר את החיים.

שברון החלום הזה בא לידי ביטוי בחיים האישיים של סטראפי. היא ביטאה זאת בסדרה של רומנים גרפיים אשר הפכו להיות הסרט אשר עומד במרכז עבודה זו.

שאלת המחקר של עבודה זו תהיה:

מהו המסר העיקרי בסרט פרספוליס, על רקע המציאות החברתית באיראן, וכיצד הוא בא לידי ביטוי הלכה למעשה בסרט?

על מנת לענות על שאלת המחקר אערוך את המבנה הבא. הפרק הראשון של העבודה ינתח את הסרט. ראשית מבחינה ויזואלית וטכנית, לפי המבנים השונים אשר קשורים לדרך עשיית הסרט ולפי ספרות המחקר. הפרק השני ינתח את הרקע עליו מבוסס הסרט. הפרק יתאר את המהפכה באיראן בקצרה ובעיקר יעסוק בתמות הקשורות למהפכה לפי המסרים של הסרט. הפרק השלישי של העבודה יבקש לראות כיצד המסרים העיקריים של הסרט באים לידי ביטוי בסרט. מהם המסרים וכיצד הם מובעים בסרט עצמו. בסופו של דבר אערוך דיון קצר אשר יבקש לענות על שאלת המחקר באופן ישיר.

פרק ראשון: אמצעי מבע ודינמיקה קולנועית

פרספוליס הוא סרט אנימציה בבימוי של הבמאים "מרג'אן סטראפי" ו"וינסנט פארונו". הסרט מבוסס על סדרת רומנים גרפיים אשר פרסמו על ידי סטראפי ואשר מתארים את הילדות שלה בצל המהפכה האיראנית של סוף שנות השבעים ותחילה המלחמה עם עיראק. הסרט זכה להצלחה גדולה באירופה ובארצות הברית (2).

סרט זה זכה בפרס "רוח החופש" אשר מוענק לסרטים אשר עוסקים בחופש הביטוי, חופש הדת וזכויות האזרח של מיעוטים ברחבי העולם. ניתן לראות את החשיבות של הסרט בתגובה של השלטונות האיראנים לסרט זה. השלטונות תחילה החרימו את הסרט אולם לאחר תקופת זמן מסוימת היא אשרה את ההקרנה של הסרט בסינימטקים שונים ברחבי טהראן בלבד. כמו כן היא ערכה מחדש את הסרט והתאימה אותו לרוח החוקים של החברה במדינה. זאת כדי למנוע את ההשפעה השלילית כביכול של הסרט על האיראנים (1).

למרות ההגבלות הללו הסרט הפך לאחד הסרטים הפופולריים ביותר של השוק הפיראטי באיראן. שלטונות איראן טענו כי הסרט הוא בעל אופי שלילי מאחר והתודעה שהוא מעורר למעשה מאירה את המהפכה האסלאמית בצורה שקרית ולא נכונה ומעודדת את האיסלאמופוביה ברחבי העולם (1).

עלילת הסרט

הסרט מתחיל בשדה תעופה בצרפת. אנו רואים אישה איראנית, מרג'י, בוחנת את לוח הטיסות בשדה התעופה ועיניה נחות על הטיסה שיוצאת לטהראן. היא מתיישבת ומתחילה לבחון את ילדותה. בתור ילדה צעירה היא גרה בטהראן והתאפיינה בנטייה לאוהב את העולם התרבותי של העולם המערבי. היא אומנם בת למשפחה אשר מתנגדת לשלטונות של השאה, אולם היא בכל זאת מושפעת מאוד משלטונות של השאה, אשר היה שלטון פרו מערבי. כאשר מתחילה המהפכה של 1979 נגד השאה, משפחתה של מרג'י נרגשת ולוקחת חלק בעצרות אשר מתנגדות לשלטונו של השאה (3).

באחד מן הימים אחד מחברים של המשפחה משתחרר מן הכלא. הוא מספר את זוועת המעצר שלו תחת השאה והוא מוגדר על ידי כולם בתור גיבור אשר יכל לעמוד אל מול השאה. זמן קצר לאחר מכן היא יחד עם קבוצת חברים מנסים לתקוף ילד צעיר אשר אביו הרג קומוניסטים ומהפכנים כחלק מעבודתו במשטרה החשאית של השאה. אמא של מרג'י מענישה אותה על התגובה החמורה שלה כלפי הילד הקטן. היא בעצמה מבקשת ממנו סליחה לאחר מכן ואמרה שהיא סולחת לו על כך שאביו היה רוצח.